

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ & ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ
ΔΕΥΤΕΡΑ 12 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

A1.

- α) ΛΑΘΟΣ
- β) ΣΩΣΤΟ
- γ) ΣΩΣΤΟ
- δ) ΛΑΘΟΣ
- ε) ΣΩΣΤΟ

A2. γ

A3. β

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

B1. Σχολικό βιβλίο Σελ. 182-183

Παράγραφος 4. Κρατικός προϋπολογισμός

Ο Κρατικός Προϋπολογισμός είναι ένας λογαριασμός που περιέχει όλες τις δαπάνες που προβλέπεται να γίνουν από το Κράτος μέσα σε ένα έτος και όλα τα έσοδα που προβλέπεται να εισπράξει το Κράτος κατά το ίδιο έτος. Ο κρατικός προϋπολογισμός δείχνει με μεγάλη λεπτομέρεια τον τρόπο με τον οποίο κατανέμονται οι δημόσιες δαπάνες στους διάφορους τομείς της οικονομίας καθώς επίσης τις πηγές από τις οποίες εισρέουν τα έσοδα προς το Δημόσιο. Η κατανομή των δημόσιων δαπανών και η επιβολή φόρων δείχνει και την οικονομική πολιτική που ακολουθεί η Κυβέρνηση, γι' αυτό και ο

κρατικός προϋπολογισμός είναι μια περιεκτική και σύντομη έκφραση της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής.

Τελειώνοντας, πρέπει να σημειώσουμε ότι ο κρατικός προϋπολογισμός συντάσσεται από το Υπουργείο των Οικονομικών με βάση την κυβερνητική πολιτική και τους στόχους που θέτει η κυβέρνηση. Στη συνέχεια ο προϋπολογισμός κατατίθεται στη Βουλή για να ψηφιστεί. Μετά την ψήφισή του οι αρμόδιοι φορείς (υπουργεία κτλ.) προβαίνουν στην υλοποίησή του.

Υπάρχει μια γενική, αλλά εσφαλμένη εντύπωση ότι ο κρατικός προϋπολογισμός πρέπει να είναι ισοσκελισμένος, δηλ. τα έσοδα να είναι ίσα με τις δαπάνες σε κάθε χρονική περίοδο. Η άποψη αυτή είναι εσφαλμένη. Καμία οικονομική λογική δεν υπαγορεύει εξίσωση δαπανών και εσόδων. Ο προϋπολογισμός του Κράτους μπορεί να είναι πλεονασματικός, δηλ. τα έσοδα να υπερβαίνουν τις δαπάνες, ή ελλειμματικός, δηλ. οι δαπάνες να υπερβαίνουν τα έσοδα. Φυσικά, μπορεί να είναι ισοσκελισμένος.

Η κατάσταση του προϋπολογισμού θα εξαρτηθεί από τη γενική οικονομική συγκυρία και από την οικονομική πολιτική που η κυβέρνηση θέλει να εφαρμόσει. Αν η οικονομία βρίσκεται σε ύφεση και η ανεργία είναι αυξημένη, τότε ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι ελλειμματικός, γιατί η διαρροή δαπάνης που γίνεται με την επιβολή φόρων και που τείνει να μειώσει το εθνικό εισόδημα πρέπει να αντισταθμιστεί με τη δημιουργία μεγαλύτερης δαπάνης από το κράτος μέσω των δημοσίων δαπανών (π.χ. για επενδύσεις), ώστε το εισόδημα να αυξηθεί και να αποφευχθεί, όσο γίνεται, η ύφεση. Αντίθετα, σε περιόδους μεγάλης απασχόλησης και αυξανόμενων τιμών, ο προϋπολογισμός πρέπει να είναι πλεονασματικός, για να μειωθούν οι πληθωριστικές τάσεις. Σε πολλές περιπτώσεις η μείωση δαπανών, λόγω της φύσης τους, όπως, για παράδειγμα, οι δαπάνες για την παιδεία ή την εθνική άμυνα, είναι δύσκολη. Σ' αυτήν την περίπτωση η πλεονασματικότητα του προϋπολογισμού πρέπει να προέλθει από αύξηση των εσόδων.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

ΕΤΗ	2000	2001	2002
P	20	<u>24</u>	32
Q	5.000	<u>5.500</u>	<u>6.000</u>
ΑΕΠ τρέχ. τιμές	<u>100.000</u>	132.000	<u>192.000</u>
ΔΤ (%)	100	<u>120</u>	<u>160</u>
ΑΕΠ σταθ. τιμές	100.000	<u>110.000</u>	120.000
Κ.Κ.ΑΕΠ σταθ. τιμές	1.000	<u>1.000</u>	<u>1.000</u>
Πληθυσμός	<u>100</u>	110	120

2000:

- $ΑΕΠ_{00} \text{ τρ.τ.} = P_{00} \cdot Q_{00} = 20 \cdot 5000 = \boxed{100.000 \text{ ευρώ}}$
- $Κ.Κ.ΑΕΠ_{00} \text{ στ.τ.} = \frac{ΑΕΠ_{00} \text{ στ.τ.}}{Πληθυσμός_{00}} \Leftrightarrow 1.000 = \frac{100.000}{Πληθυσμός_{00}} \Leftrightarrow \boxed{Πληθυσμός_{00} = 100 \text{ άτομα}}$

2001:

- Ρυθμός Πληθωρισμού₀₁ = 20% άρα $ΔΤ_{01} = 100 + \frac{20}{100} \cdot 100 = \boxed{120}$
- $ΑΕΠ_{01} \text{ στ.τ.} = \frac{ΑΕΠ_{01} \text{ τρ.τ.}}{ΔΤ_{01}} \cdot 100 = \frac{132.000}{120} \cdot 100 = \boxed{110.000 \text{ ευρώ}}$
- $Κ.Κ.ΑΕΠ_{01} \text{ στ.τ.} = \frac{ΑΕΠ_{01} \text{ στ.τ.}}{Πληθυσμός_{01}} = \frac{110.000}{110} = \boxed{1.000 \text{ ευρώ}}$
- $ΔΤ_{01} = \frac{P_{01}}{P_{00}} \cdot 100 \Leftrightarrow 120 = \frac{P_{01}}{20} \cdot 100 \Leftrightarrow \boxed{P_{01} = 24 \text{ ευρώ}}$
- $ΑΕΠ_{01} \text{ τρ.τ.} = P_{01} \cdot Q_{01} \Leftrightarrow 132.000 = 24 \cdot Q_{01} \Leftrightarrow \boxed{Q_{01} = 5.500 \text{ μον.}}$

2002:

- $\text{Κ.Κ.ΑΕΠ}_{02 \text{ στ.τ.}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ στ.τ.}}}{\text{Πληθυσμός}_{02}} = \frac{120.000}{120} = \boxed{1.000 \text{ ευρώ}}$
- $\Delta T_{02} = \frac{P_{02}}{P_{00}} \cdot 100 = \frac{32}{20} \cdot 100 = \boxed{160}$
- $\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ στ.τ.}} = \frac{\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ τρ.τ.}}}{\Delta T_{02}} \cdot 100 \Leftrightarrow 120.000 = \frac{\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ τρ.τ.}}}{160} \cdot 100 \Leftrightarrow \boxed{\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ τρ.τ.}} = 192.000 \text{ ευρώ}}$
- $\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ τρ.τ.}} = P_{02} \cdot Q_{02} \Leftrightarrow 192.000 = 32 \cdot Q_{02} \Leftrightarrow \boxed{Q_{02} = 6.000 \text{ μον.}}$

Γ2.

- Μεταβολή ΑΕΠ τρέχ. τιμές $_{00-01} = 132000 - 100000 = 32000 \text{ €}$
- Το πραγματικό ΑΕΠ μετρά την αξία της παραγωγής σε σταθερές τιμές του έτους βάσης. Το πραγματικό ΑΕΠ αυξάνεται μόνο όταν αυξάνεται η ποσότητα των παραγομένων αγαθών.

ΑΡΑ: Πραγματική μεταβολή $_{01-02} = 110000 - 100000 = 10000 \text{ €}$

Επομένως, η αύξηση του ΑΕΠ σε τρέχουσες τιμές οφείλεται κατά 10000€ σε αύξηση της παραγόμενης ποσότητας.

- Η υπόλοιπη μεταβολή $32000 - 10000 = \underline{22000 \text{ €}}$ οφείλεται στην αύξηση της τιμής.

Γ3. Νέο έτος βάσης το 2002

ΑΡΑ:

$$\text{ΑΕΠ}_{01 \text{ στ.τ.}} = P_{02} \cdot Q_{01} = 32 \cdot 5.500 = 176.000$$

$$\text{ΑΕΠ}_{02 \text{ στ.τ.}} = P_{02} \cdot Q_{02} = 32 \cdot 6.000 = 192.000$$

Πραγματική ποσοστιαία μεταβολή $\text{ΑΕΠ}_{01-02} = \frac{192.000 - 176.000}{176.000} \cdot 100 = \boxed{9\%}$

Γ4. Το πραγματικό ΚΚΑΕΠ μετρά το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας και δίνει το προϊόν που θα αντιστοιχούσε σε κάθε κάτοικο της χώρας, αν η διανομή ήταν ίση.

Παρατηρούμε ότι διαχρονικά το πραγματικό ΚΚΑΕΠ είναι σταθερό, άρα το βιοτικό επίπεδο στη χώρα παρέμεινε αμετάβλητο.

Γ5.

- Εισροή εισοδήματος από το εξωτερικό = $6.000 + \frac{30}{100} \cdot 6.000 = 7.800$
- Καθαρό εισόδημα από το εξωτερικό = Εισροές - Εκροές = $7.800 - 6.000 = 1.800$
-

Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν₀₂ =

Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν₀₂ + Καθαρό Εισόδημα από το εξωτερικό = $192.000 + 1.800 = 193.800$ ευρώ

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. ΖΗΤΗΣΗ: $Q_D = \alpha + \beta \cdot P$

$$\left. \begin{array}{l} P = 10, Q_D = 120 \\ P = 20, Q_D = 80 \end{array} \right\} \text{ άρα } \left\{ \begin{array}{l} 120 = \alpha + \beta \cdot 10 \\ 80 = \alpha + \beta \cdot 20 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \alpha = 160 \\ \beta = -4 \end{array} \right\}$$

Άρα, $Q_D = 160 - 4 \cdot P$

Για $P_A = 15$: $Q_D = 160 - 4 \cdot 15 = 160 - 60 = 100$

$Q_D - Q_{S_2} = 60 \Leftrightarrow 100 - Q_{S_2} = 60 \Leftrightarrow Q_{S_2} = 40$

ΠΡΟΣΦΟΡΑ: $Q_{S_2} = \gamma + \delta P$

$$\left. \begin{array}{l} P = 15, Q_S = 40 \\ P = 20, Q_S = 80 \end{array} \right\} \text{ άρα } \left\{ \begin{array}{l} 40 = \gamma + \delta \cdot 15 \\ 80 = \gamma + \delta \cdot 20 \end{array} \right\} \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \gamma = -80 \\ \delta = 8 \end{array} \right\}$$

Άρα, $Q_{S_2} = -80 + 8P$

Παράλληλες καμπύλες προσφοράς σημαίνει $\delta = 8$ (κλίση καμπύλης) σταθερό.

$$P = 10, Q_{S_1} = 120$$

$$\text{Άρα: } Q_{S_1} = \gamma + \delta \cdot P \Leftrightarrow 120 = \gamma + 8 \cdot 10 \Leftrightarrow \gamma = 40$$

$$Q_{S_1} = 40 + 8 \cdot P$$

Δ2.

Με σταθερή τη ζήτηση, αυξήθηκε η τιμή και μειώθηκε η ποσότητα ισορροπίας.

Άρα, μειώθηκε η προσφορά (μετατόπιση καμπύλης προς τα πάνω αριστερά)

Επομένως η τεχνολογία παραγωγής του προϊόντος χειροτέρευσε.

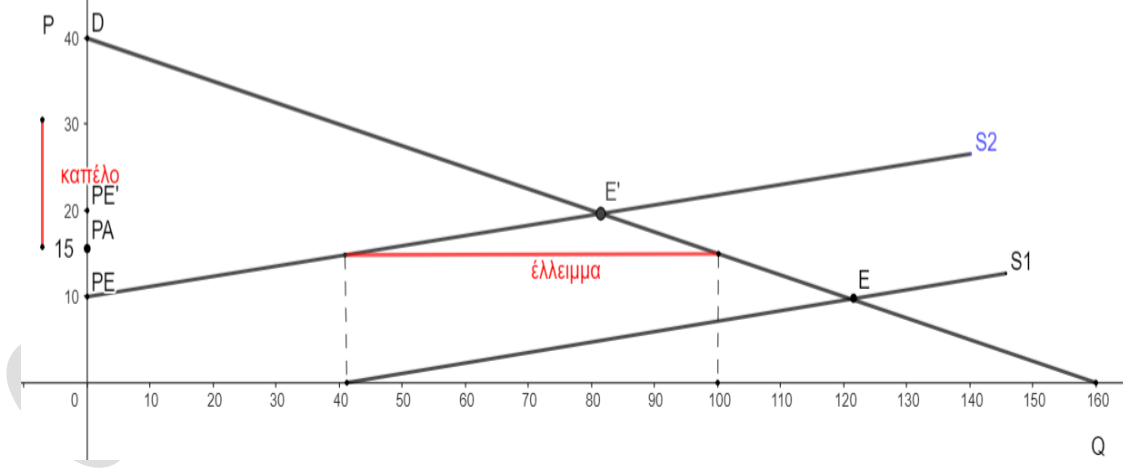
Δ3.

Για $P_A = 15$ η $Q_{S_2} = 40$ ενώ οι καταναλωτές είναι διατεθειμένοι να απορροφήσουν την ποσότητα αυτή σε μία P' , δηλαδή

$$Q_D = 40 \Leftrightarrow 40 = 160 - 4 \cdot P' \Leftrightarrow P' = 30 \text{χιμ (τιμή μαύρης αγοράς)}$$

$$\text{Άρα, Καπέλο} = P' - P_A = 30 - 15 = 15 \text{χιμ}$$

Δ4.

Επιμέλεια: Κουτσουμπέλη Κατερίνα

Λυμπεροπούλου Κατερίνα